Αγ. Κωνσταντίνου 11 (Στοά Θεολόγου)
Πειραιάς
Τηλ. 2110 131 551 & 2110 131 552

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Α1.
α. Σελ. 92-93: «Το κόμμα του Γ. Θεοτόκη … τον πυρήνα των Αντιβενιζελικών».

β. Σελ. 50-51: «Το Μάρτιο του 1922 … τις βαρύτατες συνέπειές της».

γ. Σελ. 153: «Η Ελληνική κυβέρνηση … οριστική στέγαση». και
Σελ. 156: «Η ΕΑΠ λειτούργησε … απέναντι στους πρόσφυγες».

Α2.
α. Λάθος
β. Σωστό
γ. Λάθος
δ. Σωστό
ε. Σωστό

Β1. Σελ. 91-92: «Όσον αφορά τη δομή … σε κάθε άλλο κόμμα».

Β2. Σελ. 208: «Η πρώτη κυβέρνηση … εγκατάστασής τους».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1.
α. Σχολ. Βιβλίο σελ. 121-122: «Αξίζει να δούμε … ορθοδόξων προσφύγων».

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

- Πριν την έλευση των προσφύγων η Σύρος ήταν έρημη.
- Πρώτοι έφτασαν οι Κυδωνιείς (1821). Έπειτα οι Σμυρναίοι (1821). Στη συνέχεια οι Χίοι (1822) και κατόπιν οι Ψαριανοί (1824). Τέλος Κρήτες, Θεσσαλοί, Μακεδόνες και άλλοι (1821-1824). Επίσης, κατέφυγε στη Σύρο μεγάλος αριθμός προσφύγων από την Τήνο και τα γειτονικά νησιά λόγω πανώλης.

- Αρχικά, κοινό χαρακτηριστικό των προσφύγων στη Σύρο υπήρξε ότι ήταν οι πιο φτωχοί (όπως οι Κυδωνιείς που αντιμετώπιζαν πρόβλημα επιβίωσης). (Οι πλουσιότεροι κατέφευγαν στα Ιόνια νησιά και στην Ευρώπη).
- Οι ντόπιοι τους φέρονταν γενικά με καλοσύνη – επιφυλακτική στάση προς αποφυγή σύγκρουσης με Ελλάδα και Οθωμανική Αυτοκρατορία.
- Η αθρόα προσέλευση όμως των προσφύγων και η συσσώρευσή τους στην παραλία άρχισε να τους ανησυχεί.
- Μια βασική διαφορά υπήρξε ότι οι ντόπιοι ήταν στα πρώτα χρόνια της επανάστασης ουδέτεροι υπό την αιγίδα των Γάλλων και υπέβλεπαν τους ορθόδοξους πρόσφυγες. Εξίσου σημαντική ήταν η διαφορά για κτηματικούς λόγους, καθώς και οι πρόσφυγες κατέλαβαν κτήματα (καλλιεργημένα και ακαλλιέργητα) που ανήκαν στους αυτόχθονες.
- Ήταν λογικό, λοιπόν, να δημιουργηθούν επεισόδια μεταξύ τους.

Γ1β. Σχολ. Βιβλίο σελ. 20-21: «Στο ελληνικό κράτος ... στην Αίγυπτο».

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Λόγοι ανάδειξης:

- Η ζηλευτή θέση του νησιού πάνω στο σταυροδρόμι που συνδέει τους θαλάσσιους δρόμους από Κωνσταντινούπολη, Σμύρνη, Θεσσαλονίκη, Μαύρη Θάλασσα με τα μεγάλα λιμάνια της δυτικής Μεσογείου.
- (ΚΕΙΜΕΝΟ Α) Η εμπορική ανάπτυξη του νησιού προσέλκυσε πλούσιους ομογενείς-επενδυτές.
- Η ουδετερότητα της Σύρου στα πρώτα χρόνια της επανάστασης – υπό τις οδηγίες των Γάλλων- την έκανε να αποφύγει τις πολεμικές φθορές και γίνεται επίζηλος τόπος μετακίνησης των προσφύγων.

Δ1.
α. σελ. 250: «Στην Ευρώπη πρωτεργάτες του αγώνα (για τη δημιουργία αυτόνομης ποντιακής δημοκρατίας) ήταν ο Κ. Κωνσταντινίδης ... την υποστήριξη της Σοβιετικής Ένωσης».

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

- Ο Κωνσταντινίδης προσπάθησε να «εργαλειοποιήσει» τις προπολεμικές δεσμεύσεις των νικητριών Δυνάμεων για την εφαρμογή της αρχής της αυτοδιάθεσης των λαών, όπως και τις εξαγγελίες του Προέδρου των Η.Π.Α. Γ. Ουίλσον (1919) για το ίδιο θέμα.

- Έλαβε υπ' όψιν του και το γεγονός ότι η Ελλάδα βρέθηκε στο πλευρό των νικητών του Α' Παγκοσμίου πολέμου σε αντίθεση με την ηττημένη Οθωμανική Αυτοκρατορία.
  Έτσι οργάνωσε το 1918 στη Μασσαλία το πρώτο παγκόσμιο Παν-ποντιακό Συνέδριο, για να μην υπάρξει μεγαλύτερη καθυστέρηση διευθέτησης του ποντιακού ζητήματος (ένωση με την Ελλάδα) εν' όψει της επικείμενης υπογραφής της τελικής συνθήκης ειρήνης.

Δ1β. Σελ. 250-251: «Η κυβέρνηση του Ελευθέριου Βενιζέλου ... στη Συνδιάσκεψη». (προαιρετικά «Οι περισσότεροι ... υπέρ του λαού σας».)

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Στο συνέδριο της Ειρήνης στο Παρίσι που θα καθόριζε τους όρους της ειρήνης και την τελική διανομή των διεκδικήσιμων εδαφών, ο Ελ. Βενιζέλος υποβάλλει υπόμνημα με τις ελληνικές διεκδικήσεις (17/30 Δεκεμβρίου 1918). Σ' αυτό ο Βενιζέλος αποφεύγει να διεκδικήσει τα εδάφη του Πόντου για τους εξής λόγους:

- Η περιοχή είναι γεωγραφικά απομονωμένη από τις υπόλοιπες περιοχές με πυκνό ελληνικό πληθυσμό. Ως εκ τούτου, ακόμα κι αν οι Μεγάλες Δυνάμεις το επέτρεπαν, η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να συνδράμει στρατιωτικά για τη διατήρηση του Πόντου υπό ενδεχόμενη ελληνική κυριαρχία και θα εξασθένιζε την επιχειρηματολογία του προς τη διάσκεψη για τις πιο εφικτές και ζωτικές ελληνικές διεκδικήσεις.

- Επίσης, επειδή οι Πόντιοι μόνοι τους δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν ενδεχόμενες τουρκικές πιέσεις, ο Βενιζέλος απέρριψε και τη λύση της ίδρυσης ανεξαρτήτου Ποντιακού κράτους (και ΚΕΙΜΕΝΟ Γ → αρχές Φεβρουαρίου 1919).

- Εισηγήθηκε, έτσι την ενσωμάτωση του Πόντου στη νεοσυσταθείσα Αρμένικη Δημοκρατία, ώστε, στα πλαίσια πλήρους ισονομίας και ισοπολιτείας να ζήσουν ειρηνικά με τους Αρμένιους και να συνεχίσουν να ζουν με ευημερία στις πατρογονικές τους εστίες. (και ΚΕΙΜΕΝΟ Γ → «ένταξη Τραπεζούντας στο Αρμένικο κράτος»).

ΚΕΙΜΕΜΟ Γ

Αυτή η αρνητική στάση του Βενιζέλου στη δημιουργία Ανεξάρτητης Ποντιακής Δημοκρατίας, προκάλεσε τις φυσιολογικές αντιδράσεις των Ποντίων που υπέβαλαν υπομνήματα προς τους αρμοστές των Δυνάμεων για την ένωση με την Ελλάδα ή τουλάχιστον τη δημιουργία «Ελληνικής Δημοκρατίας του Πόντου».